

Noorte informeeritus ja infokanalid

Uuringu aruanne

Anu Laas, Katri Lamesoo

Anne Noortekeskus

Tartu 2004

SISUKORD

SAATEKS	3
1 NOORSOOUURINGUTES PORTRETEERITUD NOOR	3
2 UURINGU EESMÄRK JA METODOLOOGIA	5
2.1 Eesmärk.....	5
2.2 Valim.....	5
2.2.1 Fookusgrupi uuringu valim	7
2.3 Meetod.....	7
3 ANALÜÜS JA TULEMUSED	7
3.1 Ankeetküsitluse tulemused.....	7
3.1.1 Infokanalid	7
3.1.2 Populaarseimad Internetisaidid ja infovajadus valdkonniti	11
3.1.3 Huvialad	14
3.1.4 Informeeritus noortekeskustest	17
3.1.5 Info otsimine valdkondade ja allikate kaupa.....	18
3.2 Fookusgrupi uuringu tulemused.....	19
3.2.1 Raskused töö saamisel.....	19
3.2.2 Piiratud vaba aeg	20
3.2.3 Mured	21
3.2.4 Mis võiks olla teisiti?	21
3.2.5 Haritus mõjutab elu ja ilmavaadet.....	21
KOKKUVÕTE	22
KASUTATUD KIRJANDUS	22
LISA 1. POPULAARSEIMAD INTERNETISAIDID	24
LISA 2. VASTANUTE HUVIALAD	31

SAATEKS

Käesoleva uuringu eesmärgiks on kaardistada noorte infokanaleid ja -vajadust. Kuna mõiste 'noor' on väga lai, siis piirasid uuringu läbiviijad sihgrupi koolinoorte ja noortega, kes on päevastes õppeasutustes õppimise lõpetanud ning kombineerivad hariduse saamist töötamise, töötamise ja/või oma pere eest hoolitsemisega. Olgu öeldud, et noorsootöö seadus defineerib noort kui seitsme kuni kahekümne kuue aastast füüsilist isikut. Üldjuhul peetakse ÜRO lapse õiguste konventsioonis lapseks kuni 18-aastast inimest.

Uuringu andmeid koguti kahest allikast ja kahel erineval meetodil. Koolinoorte seas viidi läbi ankeetküsitlus ja töötavate noortega rühmaintervjuu (fookusgrupi uuring). Ankeetküsitlus pidi algselt toimuma vaid valimisse planeeritud koolides, kuid uuringu käigus lubati ankeete täita ka noortekeskusesse tulnud noortel.

Uuringu läbiviijad tänavad koostööpartnereid ja uuringus osalejaid. Käesolevale uuringule on kaasa aidanud Anne Noortekeskuse töötajad, õpilasomavalitsuste esindajad ning teised aktiivsed noored. Ankeetküsitlust aitasid läbi viia õpetajad ning nende koostöövalmidus on olnud oluliseks teguriks uuringu õnnestumisele. Eriline tänu kuulub aga noortele, kes täitsid ankeedi ning neile noortele, kes olid nõus uuringu läbiviijatega vestlema noorte informeeritusest, infokanalite kasutamisest ning pereelu alustavate, tööd otsivate ja töötavate noorte probleemidest.

1 NOORSOOUURINGUTES PORTRETEERITUD NOOR

Noorsoouuringute traditsioon on Eesti sotsiaalteadustes mitme aastakümne pikkune. Uuritud on noorte hoiakuid, väärtusi, karjääriplaneerimist, pereideaali. Informatsiooniühiskond on kaasa toonud uue uurimissuuna, milleks on noorte informeerituse ja informatsiooni ja kommunikatsioonitehnoloogiate (IKT) kasutamise uuringud.

Eesti on informatsiooni ja kommunikatsioonitehnoloogiate rakendamise vallas üheks eduriigiks ning eestimaalaste kõrge arvutiseerumise tase ning keskmiselt üks koduleht elaniku kohta näitavad, et Eesti on kaasaegses infoühiskonnas kaasaraäkija ning oma kogukonnale võimalusi pakkuv maa.

Balti Meediauuringute AS, mis on praeguseks ühinenud ASga Emor, on läbi aastate kaardistanud IKT kasutamist kogu Eesti elanikkonna seas. AS Emor on ka üks olulisi turuliidreid Eestis väärtusorientatsioonide uurijana. 1999. aasta aruandes tõdeti, et intensiivseim arvutikasutajate grupp on 15-19 aastased noored, kellest 83% on vähemalt kord oma elu jooksul arvutit kasutanud (aasta varem oli vastav näitaja 75%). Rohkem kui pooled kõigist Internetikasutajatest (56%, kokku 93000 inimest) kasutab vähemalt kord nädalas kuni viit erinevat Interneti kodulehekülge, st neil on välja kujunenud mõned kindlad kohad, mida nad aeg-ajalt ikka ja jälle kontrollivad (Internetikasutajad... 1999).

Tiigrihüppe programmi raames on noorte ja õpetajate IKT kasutamist üldhariduskoolides uuritud 2000. aastal ankeetküsitluse kaudu (küsitleti 98 kooli 3177 õpilast; Toots 2001) ja 2003. aastal kvalitatiivse uurimismeetodiga (IKT ja Eesti...2003). Mõlema uuringu eesmärgiks oli analüüsida ning hinnata infotehnoloogia otsesest ning kaudset kaasatust üldhariduskooli õppeprotsessis. Otsese kaasatuse all mõisteti uuringutes arvutite kasutamist tundides ja tundide ettevalmistamises nii õpilaste kui õpetajate poolt. Otsese kaasatuse mõõtmise kriteeriumideks olid IKT kasutamise intensiivsus, omandatud teadmised, oskused ja tööharjumused.

Tootsi (2001) uuringu tulemused näitasid õpilaste usku, et arvutiga töötamise oskus aitab kaasa parema töökoha leidmisele. Samuti uskusid õpilased, et infotehnoloogiliselt arenenud riigid on tänapäeval mõjukamad kui traditsioonilistel majandusharudel tuginevad (81% nõustujaid). Enim lahkavamusi tekitasid väited IKT mõjust tööpuudusele ja traditsioonilistele infokandjatele, samuti poliitika ja tehnoloogilise arengu vahekord. Nende väidete puhul jagunesid pooldavad ja eitavad seisukohad enam-vähem pooleks.

Kolm aastat hiljem toimunud uuring kasutas intervjuude tegemist 12 koolis ning grupeerib koolid lähtudes nende IKT kompetentsusest ja organisastiooni kultuurist viide põhitüüpi: Potjomkin, Artek, Vastuvool, Akropolis ja Tiigripesa. Juba koolitüüpude nimed viitavad sellele, et Eestis on IKT kasutamine ja tähtustamine koolides väga erinev.

2001. aastal on grupp noorsoouurijaid¹ teinud pöördumise hariduskorraldajatele ja otsustejatele, sest uuringutest joonistus noortest murettekitav pilt (Pöördumine 2001): "/---/ oleme sügavas mures Eestis kujunenud kõlbeline olukorra pärast, kus järjest enam annab tooni tolerantsuse sildi taha peituv kõikelubatavus ja hoolimatus, inimese instrumentaliseerimine, vägivalla ja utilitaristliku elukäsituse propageerimine. Sellel taustal kasvavad kuritegevus, alkoholism, narkomaania ja teised mureküsimumused. Kõik see viitab sügavale moraalsele kriisile. Kõlbeline kasvatus alaseid arutelusid saadab tihti teema alahindamine ja naeruvääristamine."

EV Haridus- ja teadusministeeriumi tellimusel viis Ariko Marketing 2003. aasta suvel läbi uuringu, mille peamiseks eesmärgiks oli kirjeldada Eesti noorte tarbimiskäitumise põhijooni ning selle taustaks olevate väärtuste ja hoiakute kompleksi (Piibeleht 2003). Uuringu käigus küsitleti üleriigilise piirkondlikult stratifitseeritud juhuvalimi raames 995 noort vanusevahemikus 15-24 aastat.

Piibelehe (2003) järgi heidavad eestlastest noored ühiskonnale ette eeskätt inimestevaheliste suhete ja eetiliste väärtuste nõrkust, venelastest noored aga riigi ja ühiskonna nõrkust. Noorte isikliku elu rõõmude peamisi allikaid on kolm – sõbrad, peresuhted ja rahateenimine.

Tervikuna on noorte suurimateks muredeks rahapuudus, suhted lähedastega ning tööprobleemid või kool. Seejuures on rahaprobleemide osakaal kaks korda suurem kui suhted ja tööprobleemid.

Piibelehe (2003) järgi on ausus (seejuures üsna suure ülekaaluga), sõbralikkus ning headus/südamlikkus olulisemad omadused, mida noored soovivad näha kõigi inimeste juures. Lisaks veel rõõmsameelsus, lahkus ja abivalmidus. Pingereas seitsmendaks omaduseks nimetatakse tarkust/intelligentsust.

Piibeleht (2003) tõdeb, et "seega eristuvad järjekorras kolm klassi – eetilisus, mille kontsentreeritud väljenduseks on ausus, seejärel hulk inimestevaheliste suhetega seotud märksõnu, seejärel emotsionaalsed karakteristikud, mille väljenduseks on rõõmsameelsus ning alles neljandana intellektuaalne aspekt".

Niisiis joonistub Eesti noortest seniste Uuringute põhjal välja väga eriilmeline pilt. Ühelt poolt on "internetipõlvkond" nutikas, kiire, paindlik, leidlik ja andekas, teiselt poolt levib globaalse hüve kõrval ka palju hukutavat.

¹ 23. märtsil 200.a. toimus Tartu Kirjanduse Majas konverents "Kõlbeline kasvatus koolis – Eesti elujõu allikas". Ettekannetega esinesid Tarmo Loodus, Inger Kraav, Jüri Saarniit, Lehte Elbrecht, Pille Valk, Helmer Jõgi, Janika Kronberg ja Joel Luhamets. Konverents võttis vastu 46 allkirjaga pöördumise Riigikogu, Vabariigi Valitsuse, EV Haridusministeeriumi, õpetajaid koolitavate kõrgkoolide, koolijuhtide ja kooliomanike ning avalikkuse poole.

Viimastel aastatel on tõhusalt arenenud noorte nõustamiskeskuste võrk. Nõustamiskeskuste eelkäijateks on 1980ndatel loodud perenõuandlad. Eestis töötavad alates 1992. aastast noorte nõustamiskeskused, praeguseks on nende arv 17. Nõustamiskeskuste eesmärgiks on individuaalse nõustamise pakkumine seksuaal- ja reproduktsiooniküsimustes, samuti loengute korraldamine. Noorte kabinetid on täiskasvanute omadest lahus ja sealne personal on saanud ettevalmistuse tööks noortega. Valdava osa külastajatest (u 90%) moodustavad eesti rahvusest tütarlapsed. Kabinettide külastatavus on pidevalt tõusnud. Aastal 2001 oli kõige suurem külastatavus Tartus – 7300 visiiti aastas (Allaste 2002).

UURINGU EESMÄRK JA METODOLOOGIA

1.1 Eesmärk

Käesoleva uurimuse eesmärgiks on anda ülevaade Tartu linna ja maakonna noorte infovajadusest, infootsimise oskusest ja info kasutamisest.

1.2 Valim

Ankeetküsitluses olid vastajateks Tartu linna ja maakonna koolide õpilased. Ankeetküsitlus viidi läbi aprillis ja mais 2004. aastal.

Kokku oli vastanuid 600. Vastanute seas olid ülekaalus tütarlapsed – 59% ehk 343 vastanut. Noormehi oli vastanute seas 41% ehk 235 vastanut. Oma soo oli märkimata jätnud 22 vastanut (4% kõigist küsitletutest).

Veidi üle poole (56%) vastanutest elas Tartu linnas ning 42% Tartumaal (**tabel 1**). Ligi 2% ehk 11 noort õppis küll Tartus või Tartumaal, kuid elas mõnes teises maakonnas.

Tabel 1. Vastanute jaotus elukoha järgi

	Vastanute arv	Vastanute osakaal (%)
Tartu linn	330	56.1
Tartumaa	247	42.0
Muu maakond	11	1.9
Kokku	588	100.0
Vastamata	12	

Kõige suurema vastanute rühma moodustasid noored Tartu Forseliuse Gümnaasiumist, Tartu Tamme Gümnaasiumist ja Võnnu Keskkoolist (**tabel 2**).

Tabel 2. Vastanute jaotus kooli järgi

	Vastanute arv	Vastanute jaotus
Tartu Forseliuse Gümnaasium	83	13.8
Tartu Tamme Gümnaasium	77	12.8
Võnnu Keskkool	67	11.2
Puhja Gümnaasium	59	9.8
Tartu Mart Reiniku Gümnaasium	58	9.7
Lähte Ühisgümnaasium	50	8.3
Tartu Raatuse Gümnaasium	46	7.7
Tartu Kivilinna Gümnaasium	45	7.5

Tartu Annelinna Gümnaasium	40	6.7
Elva Gümnaasium	32	5.3
Kambja Põhikool	26	4.3
Tartu Waldorfgümnaasium	16	2.7
Vastamata	1	0.2
Kokku	600	100.0

Ankeetküsitluse valimi moodustasid 5.-11. klassi noored (**tabel 3**). Veidi üle poole vastanutest olid põhikooli ehk 5.-9. klassi õpilased. Kõige enam oli esindatud 7ndas, 9ndas, 10ndas ja 11ndas klassis käivate noorte arvamus – iga klass moodustas umbes neljandiku kogu valimist. 5ndas ja 6ndas klassis käivaid noori oli vastajate seas kokku vaid 7% ehk 41 noort.

Tabel 3. Vastanute jaotus klassi järgi

Klass	Vastanute arv	Osakaal küsitletutest (%)	Vastanute jaotus (%)
5	31	5.2	5.3
6	10	1.7	1.7
7	115	19.2	19.6
8	69	11.5	11.8
9	112	18.7	19.1
10	116	19.3	19.8
11	133	22.2	22.7
Kokku vastanuid	586	97.7	100.0
Vastamata	14	2.3	

Õpilastelt oli küsitud „Kas sa töötad ja kui palju?“, kuid tuleb rõhutada seda, et ankeedis ei olnud seletatud töö mõistet ning seda, et teine tegevus on vaid töötamine tasu eest. Niisiis jääb see igapäevasele interpreteerimisele, kas silmas on peetud ka kodu- või majapidamistöde tegemist.

Kuna küsimused algasid täiskohaga töötamise kohta küsimisest, siis eeldasid ankeedi koostajad, et vastanud peavad silmas enamasti töötamist tasu eest, ega vasta selle vastusevariandi all kodutööde tegemise kohta. Täiskohaga väitis end töötavat 17 noort ehk 3% vastanutest (**tabel 4**).

Ligi viiendik küsitletutest ütleb, et töötab mõned tunnid päevas, pea pooled vastanutest (49%) töötavad vahetevahel ja umbes samapalju (53%) kooli vaheajal.

Üsna suur on töösoovijate osakaal – üle kolmandiku (35%) küsitletud koolinoortest sooviks teha mingit tööd – võib oletada, et siinkohal on noored silmas pidanud tasu eest töötamist.

Tabel 4. Vastanute arv ja protsentuaalne jaotus õppimise ning töötamise järgi

	jah		ei		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Töötan täiskohaga	17	3.0	547	97.0	564	100.0
Töötan mõned tunnid päevas	102	18.1	461	81.9	563	100.0
Töötan kooli vaheajal	299	52.7	268	47.3	567	100.0
Otsin tööd	197	35.0	366	65.0	563	100.0
Töötan vahetevahel	275	48.8	288	51.2	563	100.0
Õpin	568	97.8	13	2.2	581	100.0

1.2.1 Fookusgrupi uuringu valim

Fookusgrupi uuring toimus mais 2004. Rühmaintervjuss osales 12 õpilast, kellest üheksa kuulusid vanusegruppi 18 kuni 26 aastat ning ülejäänud kolm olid vanemad kui 26. Kolm neljandikku respondentidest olid naissoost.

Peaaegu kõik fookusgrupis osalenud noored käivad õhtukooli kõrvalt tööl ning osa naisi on lastega kodus. Veidi üle poolel on olemas igakuine sissetulek.

1.3 Meetod

Uuringu andmeid koguti kahest allikast – kasutati nii kvantitatiivset- kui kvalitatiivset uurimismeetodit. Koolinoorte seas viidi läbi ankeetküsitlus ja töötavate noortega rühmaintervjuu (fookusgrupi intervjuu).

Ankeetküsitluse andmeid töödeldi statistilise andmetöötlusprogrammiga SPSS 10.0. Kvalitatiivuuringus on intervjuude tekstide analüüsiks kasutatud sisuanalüüsi meetodit.

ANALÜÜS JA TULEMUSED

1.4 Ankeetküsitluse tulemused

1.4.1 Infokanalid

Kõige suuremaks infoallikaks on vastanute jaoks sõbrad ja tuttavad ning neile järgnevad televisioon, ajalehed ja internet (**tabel 5-6** ja **joonis 1**).

Kodus kasutab internetti 67% (n=397) vastanut, kellest 11% (67) väidab, et talle vajalikku infot pole seal piisavalt ning 7% (43) ei kasuta internetti kodus, sest seal puudub neile vajalik info. Neljandik vastanutest ei kasuta (või ei saa kasutada) Internetti kodus. Koolis (75%) või mõnes teises kohas (57%) internetti kasutavatest noortest kolmandik väidab, et sealt leitavast infost jääb neile väheseks. Koolis ei kasuta info otsimiseks Internetti kolmandik vastanutest.

Selgub, et kodus arvutis Internetti kasutades on noored sealt leiduva infoga rohkem rahul kui väljaspool kodu Internetti kasutades. Endale vajaliku info leiavad noored rohkem koduarvutist kui koolis või väljaspool kooli Internetis surfates. Võib oletada, et kodus infot otsides on noortel selleks rohkem aega ning seetõttu on ka vastavatele küsimustele tõenäolisem vastuseid leida.

Hoolimata noorte seas populaarsest televiisorist ja üha enam kasutatavast Internetist, kasutavad vastanud info saamiseks ka ajalehti (86%), ajakirju (81%) ja raadiot (78%). Noortelt ei olnud küll küsitud milliseid konkreetseid väljaandeid ja kanaleid nad kasutavad, kuid infot pidas ebapiisavaks umbes kolmandik vastavaid allikaid kasutavatest respondentides.

Tabel 5. Infootsing huvialade, trennide ja ürituste kohta

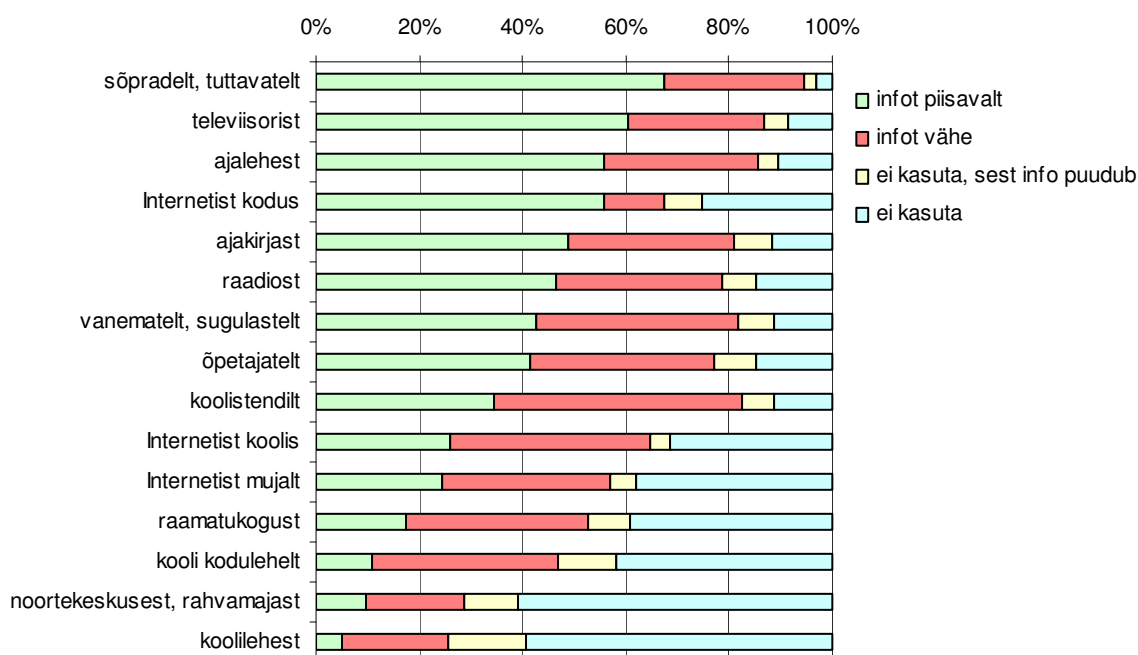
	kasutan, infot piisavalt		kasutan, infot vähe		ei kasuta kuna vastav info puudub		ei kasuta		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Info sõpradelt/ tuttavatelt	402	67.4	162	27.2	13	2.2	19	3.2	596	100.0
Info televiisorist	359	60.5	156	26.3	28	4.7	50	8.4	593	100.0
Info ajalehest	330	55.8	176	29.8	24	4.1	61	10.3	591	100.0
Info Internetist kodus	330	56.0	67	11.4	43	7.3	149	25.3	589	100.0
Info ajakirjast	290	49.0	189	31.9	44	7.4	69	11.7	592	100.0
Info raadiost	276	46.3	192	32.2	39	6.5	89	14.9	596	100.0
Info vanematelt/ sugulastelt	252	42.6	232	39.3	40	6.8	67	11.3	591	100.0
Info õpetajatelt	245	41.7	208	35.4	48	8.2	87	14.8	588	100.0
Info koolistendilt	203	34.5	283	48.1	37	6.3	65	11.1	588	100.0
Info Internetist koolis	155	26.1	229	38.6	24	4.0	186	31.3	594	100.0
Info Internetist mujalt	143	24.3	193	32.8	29	4.9	223	37.9	588	100.0
Info raamatukogust	103	17.3	211	35.5	49	8.2	232	39.0	595	100.0
Info kooli kodulehelt	64	10.9	212	36.1	65	11.1	246	41.9	587	100.0
Info noortekeskusest/ rahvamajast	56	9.5	112	19.0	62	10.5	360	61.0	590	100.0
Info koolilehest	30	5.1	120	20.4	90	15.3	348	59.2	588	100.0

Koolisisene infolevitamine ei ole piisavalt välja arendatud. Koolistendi kasutatavad info leidmiseks kolm viiendikku vastanutest ja veidi väiksem on kooli kodulehekülge kasutavate vastanute arv, kuid see on siiski veidi üle poole. Pea pooled koolistendi kasutavatest noortest arvavad, et seal on infot liiga vähe. Kolm neljandikku koolilehte ja kooli kodulehekülge Internetis lugevatest noortest pidas sealset infot ebapiisavaks.

Hoolimata tänapäeva digitaalseeritud infoühiskonnast, leidub ikka neid noori, kes raamatukogu külastavad. Samas peetakse sealt saadud infot väheseks, rahul sealt saadava infoga on 17% (103), kuid samas viiendik vastanutest peab seal leiduvaid materjale siiski ebapiisavaks infomaterjaliks. Ligi pooled (47%) vastanutest ei kasuta raamatukoguteenuseid.

Kõige vähem kasutatavaks infoallikaks osutus noortekeskus/rahvamaja ning koolileht. Siinkohal võib olla üheks asjaoluks see, et paljudes koolides ei ole oma koolilehte ning maakonnas puuduvad noortekeskused. Noortekeskust/rahvamaja külastavatest noortest pidas seal saada olevat infot ebapiisavaks tervelt 30% külastajatest ehk 174 noort – vaid 56 (10%) kasutajat pidas info piisavaks, 61% vastajatest puudub harjumus sealt infot otsida või ei ole neil seda võimalust.

Joonis 1. Erinevate infoallikate kasutamine (%)

Tabel 6. Infootsing huvialade, trennide ja ürituste kohta linn- ja maanoorte lõikes

		kasutan, infot piisavalt		kasutan, infot vähe		ei kasuta, kuna vastav info puudub		ei kasuta		Kokku	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
linnanoor	Info sõpradelt/ tuttavatelt	225	68,4	86	26,1	6	1,8	12	3,6	329	100,0
	Info internetist kodus	213	65,1	36	11,0	17	5,2	61	18,7	327	100,0
	Info televiisorist	204	62,8	75	23,1	17	5,2	29	8,9	325	100,0
	Info ajalehest	198	60,7	86	26,4	12	3,7	30	9,2	326	100,0
	Info ajakirjast	163	50,2	103	31,7	26	8,0	33	10,2	325	100,0
	Info raadiost	147	44,8	105	32,0	25	7,6	51	15,5	328	100,0
	Info vanematelt/ sugulastelt	132	40,6	124	38,2	23	7,1	46	14,2	325	100,0
	Info õpetajatelt	119	36,8	118	36,5	30	9,3	56	17,3	323	100,0
	Info koolistendilt	85	26,2	171	52,6	24	7,4	45	13,8	325	100,0
	Info internetist mujalt	70	21,7	95	29,4	13	4,0	145	44,9	323	100,0
	Info internetist koolis	64	19,6	120	36,7	14	4,3	129	39,4	327	100,0
	Info raamatukogust	47	14,3	104	31,7	29	8,8	148	45,1	328	100,0
	Info kooli kodulehelt	43	13,3	129	39,8	36	11,1	116	35,8	324	100,0
	Info noortekeskusest/ rahvamajast	26	8,0	56	17,2	27	8,3	216	66,5	325	100,0
	Info koolilehest	14	4,3	43	13,2	51	15,7	217	66,8	325	100,0
maanoor	Info sõpradelt/ tuttavatelt	168	65,9	73	28,6	7	2,7	7	2,7	255	100,0
	Info televiisorist	145	56,6	80	31,3	10	3,9	21	8,2	256	100,0
	Info ajalehest	123	48,4	88	34,6	12	4,7	31	12,2	254	100,0
	Info õpetajatelt	121	47,8	85	33,6	16	6,3	31	12,3	253	100,0
	Info raadiost	121	47,1	85	33,1	14	5,4	37	14,4	257	100,0

Info ajakirjast	118	46,3	83	32,5	18	7.1	36	14.1	255	100.0
Info koolistendilt	116	46,2	102	40,6	13	5.2	20	8.0	251	100.0
Info vanematelt/ sugulastelt	115	45,3	102	40,2	17	6.7	20	7.9	254	100.0
Info internetist kodus	110	44,0	30	12,0	24	9.6	86	34.4	250	100.0
Info internetist koolis	88	34,4	103	40,2	9	3.5	56	21.9	256	100.0
Info internetist mujalt	71	28,1	91	36,0	15	5.9	76	30.0	253	100.0
Info raamatukogust	53	20,8	101	39,6	20	7.8	81	31.8	255	100.0
Info noortekeskusest/ rahvamajast	30	11,9	54	21,3	34	13.4	135	53.4	253	100.0
Info kooli kodulehelt	21	8,3	79	31,3	28	11.1	124	49.2	252	100.0
Info koolilehest	15	6,0	74	29,5	37	14.7	125	49.8	251	100.0

Tabel 7. Seosed infootsimise ja elukoha vahel (linn-maa)

	Pearson	p	N
Info koolilehest	-.190**	.000	576
Info koolistendilt	-.182**	.000	576
Info kooli kodulehelt	-.144**	.001	576
Info õpetajatelt	-.114	.006	576
Info ajalehest	.100*	.016	580
Info ajakirjast	.054	.196	580
Info raadiost	-.032	.445	585
Info televiisorist	.018	.662	581
Info internetist kodus	.220**	.000	577
Info internetist koolis	-.213**	.000	583
Info internetist mujalt	-.138**	.001	576
Info vanematelt/ sugulastelt	-.090*	.030	579
Info sõpradelt/tuttavatelt	.012	.780	584
Info noortekeskusest/ rahvamajast	-.116**	.005	578
Info raamatukogust	-.146**	.000	583

1 –elukoht Tartus (linnas); 2 – elukoht maakonnas

* Seos olemas 0.01 juures (2-tailed).

** Seos olemas 0.05 juures (2-tailed).

Vastuseid taheti teada ka erinevate infoallikate kasutamissageduse kohta (**tabel 8, joonis 2**). Selgus, et kõige sagedamini kasutavad noored televiisorit ja Interneti. Pea pooled (49%) vastanutest kasutavad televiisorit iga päev ja neljandik peaaegu iga päev. Interneti, kui infoallikat, kasutab igapäevaselt 42% ja peaaegu iga päev 27% vastanutest.

Kui analüüsid vastuseid eelmisele küsimusele selgus, et info saamiseks kasutatakse pigem ajalehte kui raadiot ja nendest veelgi vähem vanemaid või sugulasi, siis antud vastuste käigus selgus, et järjekord on risitvastupidine. Iga päev ja peaaegu iga päev kasutab info saamiseks vanemaid 63% ja raadiot ning ajalehte 57% vastanutest.

Tabel 8. Infoallikate kasutamissagedus

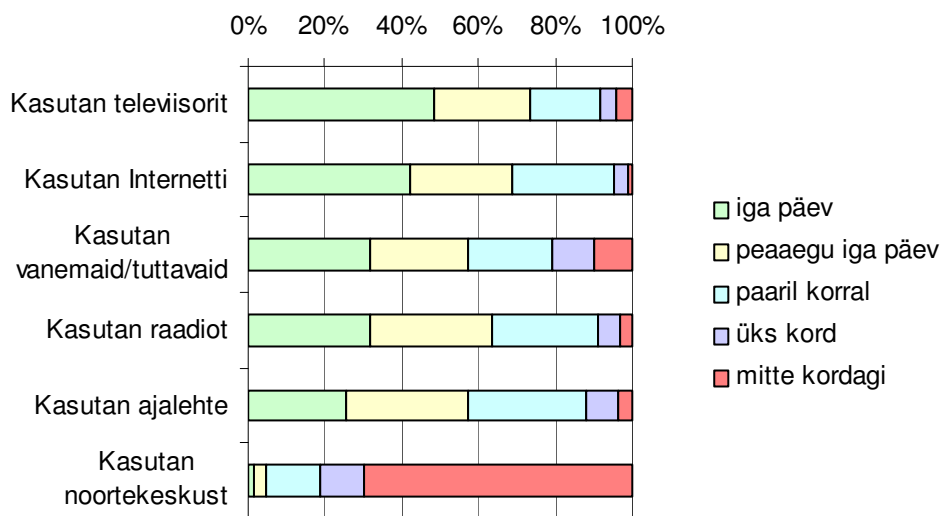
Kui thti sa kasutad info saamiseks järgnevaid kanaleid?	iga päev	peaaegu iga päev	paaril korral	üks kord	mitte kordagi	Vastanute arv	Kokku

	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Kasutan televiisorit	288	48.5	148	24.9	108	18.2	26	4.4	24	4.0	594	100.0
Kasutan Internetti	252	42.1	159	26.6	159	26.6	22	3.7	6	1.0	598	100.0
Kasutan vanemaid/ tuttavaid	188	31.8	154	31.9	130	27.5	66	5.4	58	3.4	596	100.0
Kasutan raadiot	188	31.5	189	25.8	163	21.8	32	11.1	20	9.7	592	100.0
Kasutan ajalehte	151	25.4	189	31.8	183	30.8	49	8.2	23	3.9	595	100.0
Kasutan noortekeskust	10	1.7	18	3.0	83	14.0	68	11.5	413	69.8	592	100.0

70% ehk 413 noort pole mitte kordagi infoallikana kasutanud noortekeskust. Iga päev käib noortekeskuses 2% (10) ja peaaegu iga päev 3% (18) respondenti. Paaril või ühe korral on noortekeskust külastanud 16% ehk 151 vastanut. Tartus elavatest noortest ei ole noortekeskust kasutanud tervelt kaks kolmandikku noortest – veidi üle neljandiku on noortekeskusest infot otsinud paaril korral või vähemalt üks kord.

Võib oletada, et antud vastuste andmisel pidasid vastajad silmas pigem kasutamissagedust ja tagaplaanile jäi allikate kasutamise seos info hankimisega. Samas kui 24 respondenti on vastanud, et ei kasuta televiisorit mitte kordagi, siis võib arvata, et respondent pidas silmas just info saamist (alati on võimalik, et vastati hoopis naljaga).

Joonis 2. Erinevate infoallikate kasutamissagedus (%)

1.4.2 Populaarseimad Internetisaidid ja infovajadus valdkonniti

Populaarseimad Internetisaidid

Respondentidel paluti vabas vormis välja tuua kolm enda poolt kõige sagedamini külastatavat Interneti lehekülge, ilma pingeritta seadmata.

Vastanud noorte seas oli ülekaalukalt kõige populaarsem Internetisait www.rate.ee, mille tõi välja 353 (59%) respondenti. www.neti.ee tõi välja sada noort vähem ehk 252 (42%) respondenti ning külastatavuselt kolmandal kohal oli www.hot.ee, mida külastab 33% vastanutest ehk 197 noort.

Tabel 9. Enimkülastatud Internetisaitide arvuline ja protsentuaalne jaotus

Missuguseid Interneti lehekülgi sa kõige sagedamini külastad?	Vastanute arv	Vastanute Osakaal (%)	Kokku (%)
rate.ee	353	59	100.0
neti.ee	252	42	100.0
hot.ee	197	32,9	100.0
google.com	83	16,6	100.0
delfi.ee	51	8,6	100.0
everyday.ee	44	7,4	100.0
uno.ee	44	7,4	100.0
mail.ee	40	6,8	100.0
msn.com	38	6,4	100.0
hotmail.com	36	6	100.0
businessia.com	21	3,5	100.0

Respondentide poolt välja toodud Internetisaitide aadressid on lisadena esitatud nii, nagu noored ise kirja olid pannud – vaid tuntumate domeenide laiendid ‘.com’ või ‘.ee’ on ära jäetud (**Lisa 1; tabel 19, tabel 20, tabel 21**).

Infovajadus erinevates valdkondades

Huvi tundmist ning piisavust erinevate eluvaldkondade kohta näitavad **tabel 10, tabel 11** ja **joonis 3**.

Nagu alljärgnevast tabelist välja võib lugeda, siis kõige kättesaadavam oli noorte jaoks pidusid ja väljas käimist puudutav info – piisavaks ja enam-vähem piisavaks pidas antud valdkonda puudutavat infot 80% vastanutest. Pea kolm neljandikku vastanutest (71%...74%) oli rahul ja enam-vähem rahul infoga, mis puudutab sportimis- ja õppimisvõimalusi ning harrastusi/hobisid. Teatri-, kontserdi ja näitusekülastuste kohta pidas infot piisavaks ja enam-vähem piisavaks 63%, samal ajal kui neljandik vastanutest märkis, et infot on vähe või see puudub.

Iga neljas vastaja ei ole huvi tundnud noorte nõustamise vastu, samas kui 40% väidab, et antud valdkonnas on info puudulik või seda ei ole. Pea samapalju ehk 23% ei tunne huvi ettevõtluse vastu.

Kõige ebapiisavamaks peetakse infot töövõimaluste valdkonnas – nii märkisid pea pooled (49%) vastanutest. Ligi 40% peab infot ebapiisavaks laagreid, koolitusi, ettevõtlust ning nõustamist puudutavates valdkondades.

Üllatav on, et vaid 2% ehk 11 vastanut ei tundnud huvi õppimisvõimaluste kohta.

Tabel 10. Infovajadus erinevate eluvaldkondade lõikes (vastanute arvuline ja protsentuaalne jaotus, küsitletute arv n=600)

Kui palju on sul järgnevate valdkondade kohta infot?	info piisav		info enam-vähem piisav		infot on vähe		infot ei ole		ei ole huvi tundnud		Vastanute arv	Kokku
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Pidudel ja väljas käimine	273	45.9	203	34.1	80	13.4	11	1.8	28	4.7	595	100.0
Sportimisvõimalused	181	30.3	255	42.6	111	18.6	23	3.8	28	4.7	598	100.0
Ost, müük, vahetus	169	28.3	202	33.8	109	18.3	29	4.9	88	14.7	597	100.0
Õppimisvõimalused	167	28.0	272	45.6	133	22.3	14	2.3	11	1.8	597	100.0

Harrastused, hobid	165	27.8	257	43.3	117	19.7	26	4.4	28	4.7	593	100.0
Teatri-,kontserdi-, näitusekülastused	161	27.2	209	35.3	120	20.3	27	4.6	75	12.7	592	100.0
Koolitused, kursused	90	15.1	212	35.6	193	32.4	46	7.7	54	9.1	595	100.0
Laagrid	81	13.7	166	28.1	182	30.8	62	10.5	100	16.9	591	100.0
Ettevõtlus	72	12.2	161	27.2	165	27.9	56	9.5	138	23.3	592	100.0
Töövõimalused	69	11.6	201	33.7	238	39.9	54	9.0	35	5.9	597	100.0
Noorte nõustamine	54	9.1	150	25.3	169	28.5	68	11.4	153	25.8	594	100.0

Eelnevast tabelist (**tabel 10**) võis välja lugeda väga vastakaid arvamusi – kui üks osa väidab, et infot on piisavalt, siis teine osa tunneb sellest hoopis puudust. Rohkem selgust noorte infovajaduste kohta toob **tabel 11**, kus on vastajate endi poolt eraldi välja toodud valdkonnad, milles nad rohkem infot sooviksid.

Nagu näha, on noored huvitatud õppimise kõrval tööl käimisest – 40% soovib rohkem informatsiooni just töövõimaluste kohta. Olenemata tahtest tööd leida, oldakse endiselt huvitatud ka õppimisvõimalustest, mida on välja toonud 33% küsitletutest. Pingereas kolmandal kohal on huvi laagrite vastu - ka eelmisele küsimusele vastates pidas 40% infot vastava valdkonna kohta ebapiisavaks.

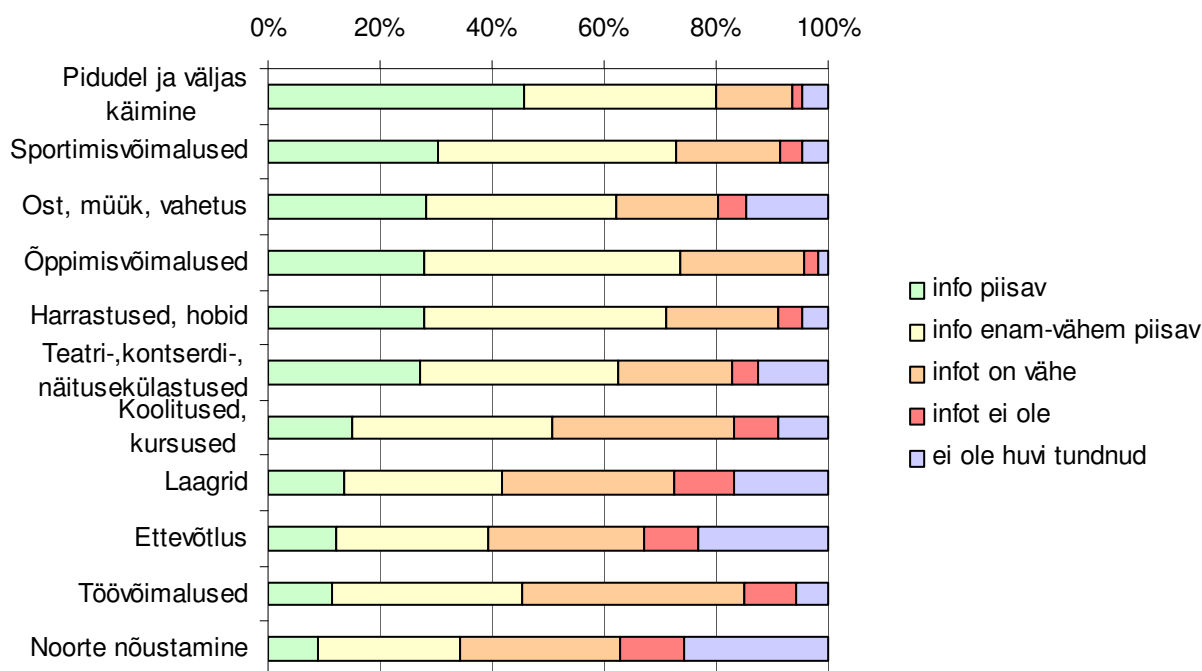
Suhteliselt vähe (18%) vajavad noored infot sportimisvõimaluste kohta, mistõttu võib oletada, et neil kas on juba vastav info olemas või siis ka, et noored ei tunne sportimise vastu huvi.

Kõige vähem vajavad noored infot teatri-, kontserdi- ja näitusekülastuste kohta, mille põhjal võib oletada, et neil puudub vastava valdkonna vastu huvi.

Tabel 11. Arvuline ja protsentuaalne jaotus enam infot vajavate valdkondade kaupa,

Milliste eespool nimetatud valdkondade kohta soovid saada rohkem infot?	Vastanute arv	Vastanute osakaal (%)	Kokku (%)
Töövõimalused	242	40,3	100.0
Õppimisvõimalused	197	32,9	100.0
Laagrid	188	31,4	100.0
Harrastused, hobid	121	20,2	100.0
Koolitused, kursused	113	18,8	100.0
Pidudel ja väljas käimine	112	18,2	100.0
Sportimisvõimalused	110	18,3	100.0
Ettevõtlus	60	10	100.0
Noorte nõustamine	58	9,7	100.0
Ost, müük, vahetus	44	7,4	100.0
Teatri-,kontserdi-, näitusekülastused	29	4,8	100.0

Joonis 3. Info erinevate valdkondade kohta, n=600 (%)

1.4.3 Huvialad

Populaarseimad huvialaringid ja trennid

12% kõigist küsitletustest ei märkinud ühtegi valdkonda või tegevusala, mille vastu neil huvi oleks (lisa 2). Oma esimese huviala vastu tunneb küll huvi, kuid ei tegele sellega, iga kümnes küsitletu (**tabel 12**). Teise huvi- või tegevusalana ei nimeta midagi iga neljas küsitletu, kolmanda huviala kohta ei ole enam midagi öelda kahel küsitletul viiest.

Kaks kolmandikku vastanutest oma esimeseks huvialaks nimetatud alaga ka tegeleb (peamiste huvialade osakaalu vastanute seas näitab lisa 2).

Tabel 12. Huvialadega tegelemine ja info kättesaadavus huvialade kohta (kõik vastajad; astanute protsentuaalne jaotus (%))

Huviala	Tegelemine huvialaks peetud alaga				Info kättesaadavust ja piisavus	
	Tegelen	Tahan tegeleda	Ei tegele		Infot on vähe	Infot on piisavalt
Esimeseks peetud huvi- või tegevusala	64.4	26.1	9.5	→	36.6	63.4
Teiseks peetud huvi- või tegevusala	39.7	41.8	18.5	→	40.0	60.0
Kolmandaks peetud huvi- või tegevusala	29.9	41.3	28.8	→	52.8	47.2

Vastanutest kolmandiku jaoks on kõige atraktiivsem mõni meeskondlik spordiala nagu jalgpall, korvpall ja võrkpall. Individuaalaladest tegeletakse või tahetakse tegeleda kõige rohkem ujumise (10%) ja tennisega (8%).

Kui meeskondlikud alad on populaarsed pigem poiste seas, siis tüdrukute seas tuntakse huvi ja tegeletakse aeroobika, laulmise ja kunstiga. Pingereas neljandal kohal on küll tantsimine, kuid raske on määratleda, kas selle all on mõeldud mõnda tantsutrenni või niisama tantsimist.

Lisaks tabelis välja toodud huvialaringidele ja trennidele oli üksjagu mainitud näitlemist, erinevaid tantsutrenne, keeleõpet, arvutiõpetust, jõusaali, pidutsemist ja niisama logelemist.

Tabel 13. Huvialad, millega noored kõige rohkem tegelevad või tegeleda tahavad. Küsitletute arv n=600

	Vastanute arv	Vastanute osakaal (%)	Kokku (%)
Jalgpall	113	18,8	100.0
Korvpall	111	18,5	100.0
Võrkpall	90	15	100.0
Tantsimine	70	11,7	100.0
Ujumine	61	10,2	100.0
Aeroobika	58	9,6	100.0
Tennis	48	8	100.0
Laulmine	41	6,8	100.0
Kunstiringid	37	6,2	100.0
Ratsutamine	35	5,8	100.0
Võitluskunstimid	34	5,6	100.0
Kergejõustik	32	5,3	100.0
Jalgrattasõit	27	4,5	100.0
Sulgpall	23	3,8	100.0

Info huviringide ja trennide kohta

Kontrastina tabeliga 1, kus sõbrad ja tuttavad olid olulised infoallikad, eelistatakse konkreetse info puhul siiski anonüümset ning teaberikast internetiotsingut. Esimese variandina kasutatakse Interneti või infotelefoni kõvasti üle poole vastanutest ehk 64%. Sõpradelt ja tuttavatelt info otsimine tuleb kõne alla pigem teise variandina – vaid 13% vastanutest eelistab neid Internetile või infotelefonile.

Võimalike trennide otsimiseks eelistatakse infot küsida pigem koolist kui ajalehest ja veelgi vähem pööratakse vanemate poole. Noorte- või nõustamiskeskusesse pöördub vaid kuus vastanut.

Tabel 14. Info otsimine huviringide ja trenni näitel

Info huviringi/trenni kohta (1)	Arv	Küsitletute osakaal (%)	Vastanute osakaal (%)
Internet, infotelefon	351	58.5	64.1
sõbrad, tuttavad	70	11.7	12.8
õpetaja, kool, stend	66	11.0	12.0
raamat, ajaleht, ajakiri	29	4.8	5.3
vanemad	6	1.0	1.1
nõustamiskeskus, noortekeskus	5	0.8	0.9
muu	11	1.9	2.0
ei otsi infot	10	1.7	1.8
Kokku vastanuid	548	91.3	100.0
Vastamata	52	8.7	

Kokku	600	100.0	
Info huviringi/trenni kohta (2)	Arv	Küsitletute osakaal (%)	Vastanute osakaal (%)
Internet, infotelefon	65	10.8	26.5
sõbrad, tuttavad	86	14.3	35.1
raamat, ajaleht, ajakiri	50	8.3	20.4
õpetaja, kool, stend	25	4.2	10.2
vanemad	9	1.5	3.7
nõustamiskeskus, noortekeskus	1	0.2	0.4
muu	9	1.5	3.6
Kokku vastanuid	245	40.8	100.0
Vastamata	355	59.2	
Kokku	600	100.0	

Info seksiga seotud küsimuste kohta

Lisaks huvialade ja trennide kohta, oli noortelt küsitud, et kellelt või kust otsivad nad infot seksiga seotud küsimust kohta. Nagu eelmisestki tabelist välja võis lugeda, eelistavad noored ka seksi kohta info hankimiseks kasutada eeskätt Interneti. Üllatav on vast asjaolu, et esimese variandina pöördub vanemate poole tervelt 13% vastanutest. Sõpradega arutab seksi teemadel kokku 42% vastanutest ja nõustamiskeskusesse pöördub vastavalt 18%. 10% vastanutest, mis tabelis märgitud „muu“-na, vastas küsimusele stiilis *ma juba tean kõike; ei vasta sellele küsimusele; vaatan pornosaitidelt; küsin partnerilt* jne.

Tabel 15. Info otsimine seksiga seotud teemal

Info seksi kohta (1)	Arv	Küsitletute osakaal (%)	Vastanute osakaal (%)
Internet, infotelefon	216	36.0	42.2
vanemad	86	14.3	16.8
sõbrad, tuttavad	66	11.0	12.9
nõustamiskeskus, noortekeskus	37	6.2	7.2
raamat, ajaleht, ajakiri	33	5.5	6.4
õpetaja, kool, stend	9	1.5	1.8
muu	34	6.8	8.0
ei otsi infot	24	4.0	4.7
Kokku vastanuid	512	85.3	100.0
Vastamata	88	14.7	
Kokku	600	100.0	
Info seksi kohta (2)	Arv	Küsitletute osakaal (%)	Vastanute osakaal (%)
sõbrad, tuttavad	50	8.3	28.9
Internet, infotelefon	36	6.0	20.8
raamat, ajaleht, ajakiri	32	5.3	18.5
vanemad	28	4.7	16.2
nõustamiskeskus, noortekeskus	19	3.2	11.0
õpetaja, kool, stend	3	0.5	1.7
muu	4	0.7	2.3
ei otsi infot	1	0.2	0.6
Kokku vastanuid	173	28.8	100.0
Vastamata	427	71.2	
Kokku	600	100.0	

1.4.4 Informeeritus noortekeskustest

Respondentidelt oli küsitud noortekeskuste külastamise ja tuntuse kohta (tabel 14).

Tartus asuvate noortekeskuste tuntust küsiti nii maakonna kui linna koolides õppivatelt noortelt, kuid analüüsi tulemusena ei saa öelda, et Tartu noored tunneksid keskuseid oluliselt paremini kui maakonna noored (joonis 5 ja joonis 6).

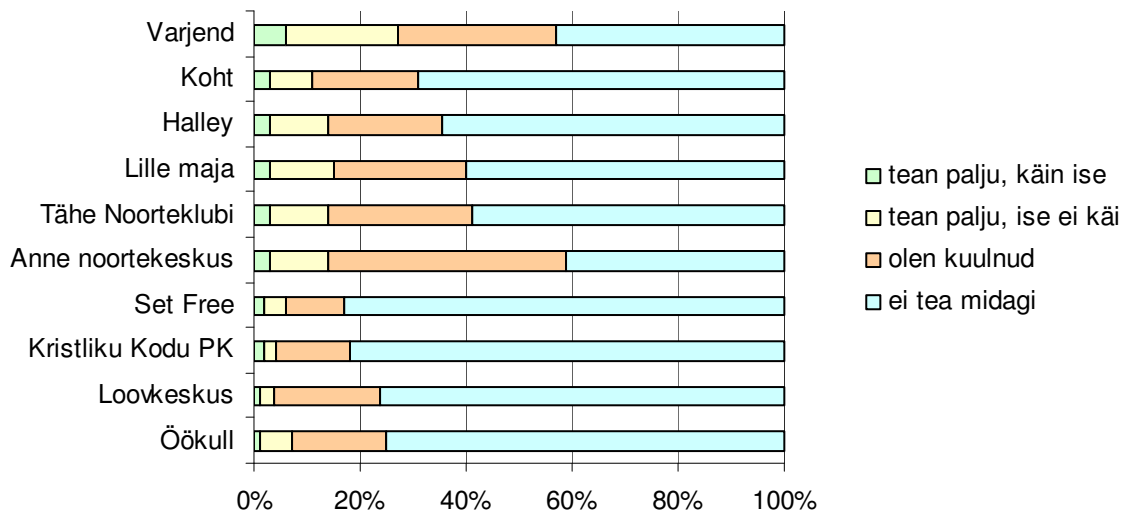
Kõige rohkem teavad noored Varjendist ja Anne noortekeskusest, millest on vähemalt kuulnud enam kui pooled vastanutest. Varjendit teab hästi iga neljas respondent, 35 neist on ka ise selle külastajad. Anne Noortekeskust teab hästi 14% respondentidest, kuid see eest ollakse sellest kõige rohkem kuulnud – 45% ütleb, et on keskusest kuulnud.

Kõige vähem tuntud on Set Free ja Kristliku Kodu Päevakeskus, millest ei ole isegi kuulnud natuke üle 80% noortest. Kolm neljandikku vastanutest ei tea midagi Öökullist ega Loovkeskusest.

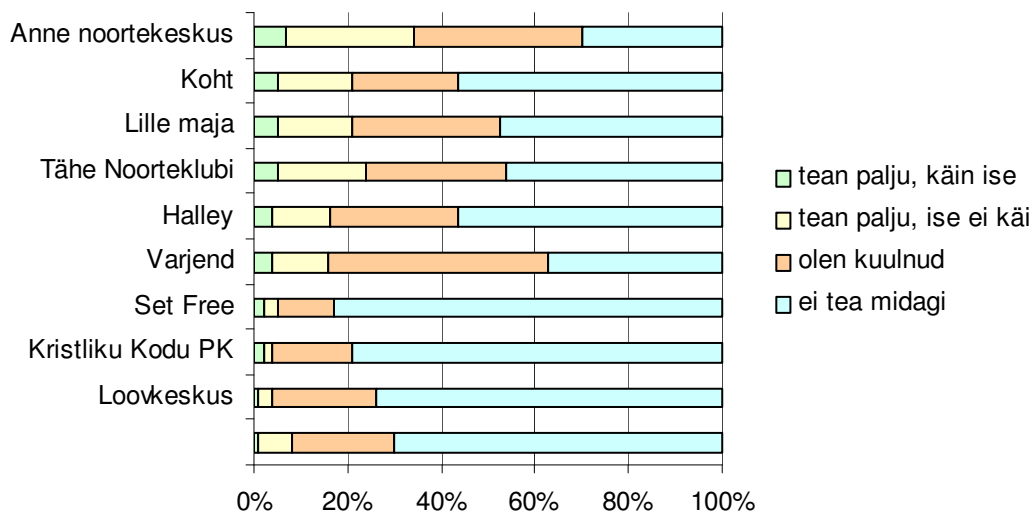
Tabel 16. Info Tartu noortekeskuste kohta; vastanute arvuline ja protsentuaalne jaotus, küsitletute arv n=600

Kui palju tead järgmiste Noortekeskuste kohta?	Tean palju, käin ise		Tean palju, ise ei käi		Olen kuulnud		Ei tea midagi		Vastanute arv	Kokku
	n	%	n	%	n	%	n	%		
Anne Noortekeskus	20	3.4	63	10.8	263	45.0	239	40.9	585	100.0
Tähe Noorteklubi	18	3.1	63	10.7	159	27.1	347	59.1	587	100.0
Öökull	7	1.2	34	5.8	106	18.1	439	74.9	586	100.0
Loovkeskus	4	0.7	16	2.8	115	19.8	446	76.8	581	100.0
Koht	18	3.1	49	8.3	116	19.7	405	68.9	588	100.0
Varjend	35	6.0	124	21.2	174	29.8	251	43.0	584	100.0
Lille maja	17	2.9	73	12.5	146	24.9	350	59.7	586	100.0
Halley	20	3.4	67	11.4	124	21.2	375	64.0	586	100.0
Set Free	10	1.7	21	3.6	66	11.2	490	83.5	587	100.0
Kristliku kodu päevakeskus	9	1.5	10	1.7	85	14.4	485	82.3	589	100.0

Joonis 5. Info Tartu noortekeskuste kohta, n=600 (%)

Joonis 6. Info Tartu noortekeskuste kohta Tartus elavate noorte seas, n=330 (%)

1.4.5 Info otsimine valdkondade ja allikate kaupa

Õppimisega seonduvate murede ja küsimuste puhul pöörduvad noored üllataval kombel kõige enam vanemate poole ja alles seejärel otsivad abi sõpradelt või Internetist (**tabel 17**). Õppimist puudutavates küsimustes saadakse peaaegu alati vastus – vaid 3% vastanutest jäi ilma vastusest.

Töötamise valdkonnas otsib 45% info Interneti teel, kuid ka iga kolmas pöördub sel teemal vanemate poole. Nagu selgus juba eelnevate vastuste analüüsimisel, on noored väga huvitatud tööl käimisest ja vajavad selle kohta võrreldes teiste valdkondadega kõige rohkem infot. Antud vastustest selgub, et 13% vastanutest ei ole saanud vastust oma töötamist puudutavatele küsimustele.

Peab märkima, et vanemate osakaal abi otsimisel on suhteliselt suur kõikides valdkondades, kuid seksi, alkoholi ja suhteid puudutavatest küsimustest usaldadakse pigem sõbra nõu ja abi. Kuna

seks on intiimne teema, siis natukene rohkem on neid, kes eelistavad selles valdkonnas abi otsimisel Interneti lehekülgi sõbraga arutamisele.

Pea pooled vastanutest arutavad alkoholi ja suitsetamise teemadel sõpradega ja iga viies teeb seda ka oma vanemate seltsis.

Kõige enam on noore oma murega üksi seksi ja suhteid puudutavates valdkondades – nii tunneb end iga kümnes. Suhteid puudutavatel teemadel arutatakse kõige meelsamini sõprades seltsis ja seda teeb 58% vastanutest.

Tabel 17. Info otsimine eri valdkondade näitel

	Kui sul on mure või tekib küsimusi järgnevates valdkondades, siis kust sa otsid abi? Jah vastanute osakaal (%)					Vastuste saamine (%)		
	Otsin infot Internetist, ajalehest	Pöördun nõustamiskeskusesse	Arutan sõbraga	Küsin vanematelt	Olen muurega üksi	Jah alati	Mõnikord	Ei ole
Õppimine	35.0	3.3	39.5	42.8	4.5	58.5	38.4	3.1
Töötamine	44.6	4.1	18.1	34.9	7.5	39.8	47.3	12.8
Tervis/seks	34.9	14.0	31.2	26.2	10.4	51.9	38.8	9.3
Alkohol/suitsetamine	23.3	9.5	47.1	21.8	7.6	59.0	32.9	8.1
Suhted	14.2	4.4	58.2	16.4	12.9	57.8	36.3	5.9

Tabel 18. Allikate arv info otsimisel eri valdkondade kohta (n=600)

	0	1	2	3+
Õppimine	0	75.2	17.0	7.8
Töötamine	0.7	84.9	10.6	3.8
Tervis/seks	1.9	78.6	14.8	4.8
Alkohol/suitsetamine	1.4	86.3	9.3	3.0
Suhted	1.2	85.2	11.5	2.0

“Muu” huvivaldkonna all ei olnud kümnel juhul nimetatud millega täpselt on tegu, kuid olulisemad “muu” all väljatoodud valdkonnad olid sport ja trennid, peod, ajaveetmine ja üritused. Veel oli “muu” märgitud muusika, psüühika, tulevikuplaanid, tulevikuhirm ja elumõte, kuid ka koolivägivald ja soov rohkem teada saada vihkamisega seonduvatest asjaoludest.

1.5 Fookusgrupi uuringu tulemused

Fookusgrupi intervjuu toimus Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumis õppivate noortega mais 2004. Peaaegu kõik respondendid käivad kooli kõrvalt tööl ning osa naisi on lastega kodus. Natuke üle poolel on olemas igakuine sissetulek.

1.5.1 Raskused töö saamisel

Küsimusele, kust saite infot oma praeguse töö kohta või milliseid allikaid kasutades kavatsete tulevikus tööd leida, jääb kõlama vastus, et tuttavatelt: *No enamik asju tuleb ikka tutvustega. Lehe kuulutuse peale võib olla, et saab, ma pole kindel.*

Respondentidest noorim on tööd otsinud juba üle aasta ja teeb seda peamiselt ajalehe kaudu. Ise kuulutusi üles ei panda.

Kuna noored loodavad töö leidmisel peamiselt tutvustele, siis Internetti sel eesmärgil ei kasutata. Pigem otsitakse netist õppematerjale, kasutades selleks populaarseid otsingumootoreid NETI ja GOOGLE. Interneti koduskasutamise võimalus on olemas kaheksal respondendil keheteistkümnest (kahel kolmandikul).

Need, kellel töökoht olemas, on sellel kohal töötanud juba pikemat aega. Kooli kõrvalt on täiskohta raske pidada, kuid enamik tööandjaid poole kohaga inimesi tööle ei vaja. Sellepärast ongi raskusi just neil, kel tööd veel pole.

Nõudmine täiskohaga töötaja järele ei ole tööle saamisel ainus takistus. Nimelt nõutakse keskharidust tõendavat dokumenti ka kõige lihtsamatel töökohtadel. See ongi põhjuseks, miks noored õpingute juurde tagasi on pöördunud. Teine osa noori omandab keskharidust selleks, et minna edasi õppima kutsekooli või ülikooli. Nagu selgub noorte jutust, ei ole keskharidus eelduseks ainult ülikooli astumisel vaid ka teatud kutsekooli erialadel, nagu seda on juuksur või müüja.

On ennatlik arvata, et noored jätsid oma õpingud pooleli laiskusest. Üks osa on küll omandanud kutsekoolis ameti, kuid neil puudub keskharidus. Ajal, mil noored põhikooli lõpetasid ei olnud keskharidus niivõrd tähtis, kui seda oli konkreetse ameti omandamine. Seejuures ei alahinda nad haridust vaid nendivad, et ajad olid teised ja oli vaja minna tööle.

Siis olid lihtsalt teised asjad tähtsamad.

No näiteks 85ndal aastal oli kindlasti tähtsam oma ema ja isa eest hoolt kanda kui et saada kõrgharidus. 92sel aastal oli tähtis kutse. Et lähed tööle ja ongi kõik korras....kes sulle ütles, et mine võta kutse ja veel keskharidus ka.

Veelgi raskem on neil, kel lisaks keskharidusele puudub ka põhikooli baasil kutseharidus: *Isegi koristajaks ei taheta ilma keskhariduseta.*

Ühtlasi pole noorteni jõudnud piisavalt infot tööturuameti poolt makstava ettevõtluse alustamise stardiabi või tööandjale makstava toetuse kohta. Midagi sellest valdkonnast küll teatakse, kuid seda pigem kuulujutu tasemel. Tööturuameti poole on pöördunud vaid üks respondentidest, kes juba üle aasta tööd otsinud. Nagu jutust selgub, ei ole amet tööotsijale kuigivõrd abiks. Populaarsemate kursuste kohta öeldakse, et kohti pole ja pakutavate töökohtade puhul nõutakse täiskohaga töötamist – samuti ei ole võimalik kooli tõttu paljudel kursustel osaleda. Põhihariduse baasilt saab koolitustest osa võtta vaid piiratud erialadel – enamikel on nõutav keskhariduse olemasolu. Kuna neil puudub tööraamat ega oma lapsi, siis töötü abiraha saamine on välistatud.

Tööle saamisel on määrav ka kandidaadi sugu – naistel on respondentide arvates tööle raskem saada, kuna mehed üldjuhul lastega kodus ei ole. Eriti ei võeta tööle just noori naisi.

1.5.2 Piiratud vaba aeg

Kooli, töö ja pere kõrvalt vaba aega praktiliselt ei jäägi.

Pidutsetakse peamiselt tuttavate pool ning harvemini külastatakse Tartu ööklubisid ja pubisid. Esile tõstetakse selliseid kohti nagu Atlantis, Püssirohu Kelder, Ristiisa pubi.

Samuti ei külasta suur enamik vastajatest spordiklubisid või trenne – põhjuseks on nii aja- kui rahanappus.

1.5.3 Mured

Olgugi, et noorsootöö seaduse järgi on noor kuni 26 aastane isik, sobituvad need noored inimesed pigem 'täiskasvanute kategooriasse'. Kui inimene peab käima tööl, koolis ning omab peret, ei ole tal aega olla 'noor' sellele omistatud (muretu, elluastuja, otsija, õppiija jne) tähenduses. Eesti riigis on noortele suunatud projektid mõeldud pigem noortele vanuses 14 kuni 20 aastat, kuid ometi on noorsootöö seaduse järgi noor kuni 26-aastane isik.

Nagu intervjuu käigus selgub, ei tegele noored ühegi sellise tegevusega, mis võiks kuuluda noorsootöö valdkonda. Noortele mõeldud üritustest osa ei võeta ja kui ollaksegi kuulnud noortekeskustest või nõustamiskabinetist, siis väga ebamääraselt.

Ise respondendid end noortena ei identifitseeri.

Oma muredega pöörduvad noored sõprade, tuttavate ja vanemate poole. Probleemiga on psühholoogi poole pöördunud vaid üks ning vastavaid Internetiportaale murede kurtmiseks ja vastuste saamiseks ei kasutata.

1.5.4 Mis võiks olla teisiti?

Küsimusele, mida saaks riik noorte ("teie") jaoks ära teha või paremaks muuta, kehitavad grupi liikmed õlgu. Jutu arendes tuuakse välja lastele sotsiaaltoetuste maksmist, hariduse ja huvialaringide kättesaadavaks tegemist ning üleüldist toetust lastega peredele.

Kogu vestluse käigus on tunda, et niivõrd ei tuntagi muret iseenda, kuivõrd oma laste ja ühiskonnas hammasrataste vahele jäänud inimeste pärast.

Muutusi ootavad noored pigem seoses kooliga. Intervjuu käigus jääb kõlama, et kooli suhtutakse tõsiselt ning otsus haridusteed jätkata tuli läbi eneseületuse, mis esimesel kuul suurt harjumist ja pingutust nõudis.

Respondentide sõnul võiks tundides kirjutamise asemel jagada paljundatud materjale ning mõnede arvates võiks olla rohkem suulisi vastamisi.

1.5.5 Haritus mõjutab elu ja ilmavaadet

Küsimusele, kas keskharidusest midagi ka realselt kasu on, peale tühja paberi, leiavad vastajad, kasu tõepoolest on:

Teadmisi võib olla, et ta annab küll. Võib olla ta kuidagipidi nagu arendab seda maailmavaate enda pilku. Samas praegu ma töötan, ma ütlen, et ma töötan ikka paremini mõnest kõrgharidust omavast inimesest. Nii et vahet ei ole. Võib lihtsalt, et tema on oma haridusega vales kohas.

Ühel meelel ollakse selles, et haridusel ja haritusel on sees väga suur vahe. *Ega haridus matsi ei riku*, kõlab ühe respondendi suust, millele enamik nõustuvalt kaasa noogutab.

KOKKUVÕTE

Antud uuring oli kaheosaline ja koosnes Tartu linna ja maakonna kooliõpilaste ankeetküsitlusest ning fookusgrupi uuringust kaugõppes õppivate noortega. Ankeetküsitlusele olid haaratud õpilased alates 5. klassist ja veidi üle poole vastanutest (57%) olid põhikooliosas õppivad noored.

Kõige enam on noored huvitatud informatsioonist töövõimaluste, õppimisvõimaluste, laagrite ja vaba aja veetmise võimaluste kohta. Tunda on aktiivset ellusuhtumist ning ei tohiks kurta noorte huvituse ja passiivsuse üle.

Noorte informeeritus mitmetes eluvaldkondades on mitterahuldav. Kõige suuremateks infokanaliteks on sõbrad ja tuttavad, meediakanalid ja Internet. Puudulik on informatsiooniotsimise oskus. Kasutatavate Internetisaitide arv on piiratud ja Interneti võimalusi ei osata ära kasutada. Eelis on neil, kel Internetiühendus kodus – vastustest selgus, et just väljaspool kodu Internetti kasutatavatel noortel ei õnnestu sealt tihtipeale leida vastuseid oma küsimustele. Koolistendilt saadavat infot peavad mittepiisavaks pooled ja kooli kodulehelt saadavat infot napib kolmandiku vastanute arvates.

Info otsimise praktika kohta saab veidi erinevaid vastuseid vastavalt selle, kuidas küsiti. Näiteks peetakse oma esimeseks ja kõige olulisemaks infoallikaks sõpru ja tuttavaid, kuid huviringide ja trennide ning tervise- ja seksiprobleemidele vastuse saamise kohta otsivad noored infot pigem Internetist. Meeldivalt üllatav oli tulemus, et oma probleemide ja küsimustega pöörduakse üksjagu just vanemate poole, keda võib lugeda Interneti ja sõprade järel kolmandaks infoallikaks.

Info nappus töövõimaluste kohta on väga tõsine probleem kõikides vastanute gruppides ja seda ka kooliea ületanud noorte seas. Noorte huvi töö vastu oli läbivaks teemaks enamike küsimuste analüüsimisel. Suur on seega nõudlus just osaja töö järgi.

Suur on respondentide huvi töö vastu, kuid ettevõtlusalane teadlikkus on madal. Puudub isegi mõte ettevõtlusega alustamisest, rääkimata siis vastavast tugistruktuurist.

Ressurssidest nimetatavad noored kõige suuremateks probleemideks võimaluste-, raha- ja ajapuudust.

KASUTATUD KIRJANDUS

Allaste, A.-A. (2002). Ülevaade HIV/AIDS kommunikatsioonist, takistustest ja võimalustest seda paremini korraldada. http://www.tai.ee/failid/Allaste_ylevaade.doc

IKT ja Eesti koolikultuur (2003). Koostajad: Triin Marandi, Piret Luik, Kristjan Adojaan, Krista Uibu (Tartu Ülikool) ja Mart Laanpere (Tallinna Pedagoogikaülikool).

Internetikasutajad Eesti elanike hulgas (1999). Balti Meediateabe AS - BMF Gallup Media 1998 – 1999. <http://www.esis.ee/ist2000/background/bmf99/index.html>

Piibeleht, M (2003). Eesti noored 2003. EV Haridus- ja Teadusministeerium. Ariko Marketing

Pöördumine (2001). Konverentsist “Kõlbeline kasvatus koolis – Eesti elujõu allikas” osavõtjate pöördumine. *Õpetajate Leht nr 13, 30.03.2001*

Toots, A. (2001). Tiiger Luubis. Uurimus info- ja kommunikatsioonitehnoloogiast Eesti koolides aastal 2000. http://www.tiigrihype.ee/publikatsioonid/tiiger_luubis/index.html

LISA 1. POPULAARSEIMAD INTERNETISAIDID

Tabel 19. Sageduselt esimene kasutatud koduleht

	Vastanute arv	Vastanute osakaal (%)			
			hiphop	1	0.2
			jutu koobas	1	0.2
			kivilinn.tartu.ee	1	0.2
			lemmik	1	0.2
			liverpoolfc.tv	1	0.2
			livescore.com	1	0.2
			maaja	1	0.2
			mail.ee	1	0.2
			meaitamesind	1	0.2
			messenger	1	0.2
			net	1	0.2
			net.ee	1	0.2
			newgrounds	1	0.2
			NFORCG	1	0.2
			ok	1	0.2
			õppematerjalid	1	0.2
			panemind.ee	1	0.2
			pattaya	1	0.2
			pilt	1	0.2
			postimees	1	0.2
			postimees.ee	1	0.2
			rally.ee	1	0.2
			ramber.ru	1	0.2
			ratemyboo	1	0.2
			ratemypoo	1	0.2
			skyscrapes	1	0.2
			snowboard.com	1	0.2
			soccernet	1	0.2
			stretrace	1	0.2
			TagTag.com telefon	1	0.2
			tallinnzoo	1	0.2
			tamme.tartu	1	0.2
			tamme.tartu.ee	1	0.2
			tartu	1	0.2
			tartu.ee	1	0.2
			tgvalo	1	0.2
			truemp3s.com	1	0.2
			tuning.cl.ee	1	0.2
			tutvus.live.index.html	1	0.2
			vefa	1	0.2
			zombo	1	0.2
			zone.ee/saprofaag	1	0.2
			Vastamata	47	7.8
			Kokku	600	100.0
rate.ee	217	36.2			
neti.ee	99	16.5			
hot.ee	56	9.3			
google.com	26	4.3			
delfi	13	2.2			
everyday.com	12	2.0			
mail	10	1.7			
businessia.com	8	1.3			
hotmail	5	0.8			
msn	5	0.8			
uno	5	0.8			
runescape	4	0.7			
hv	3	0.5			
kuulutused	3	0.5			
mail.ru	3	0.5			
yandex.ru	3	0.5			
crime	2	0.3			
eile	2	0.3			
jippii	2	0.3			
portal	2	0.3			
rada7	2	0.3			
sportnet	2	0.3			
talk.ee	2	0.3			
veenus	2	0.3			
yahoo	2	0.3			
atlantsi	1	0.2			
autoturg	1	0.2			
bambler.ru	1	0.2			
bbc	1	0.2			
businessia.ee	1	0.2			
crissangel	1	0.2			
delfi.ee	1	0.2			
dlefi	1	0.2			
dragon	1	0.2			
ei käi netis	1	0.2			
ei kasuta	1	0.2			
elements.itec.ee	1	0.2			
epl	1	0.2			
esport	1	0.2			
eyp	1	0.2			
forum.planet.ee	1	0.2			
foto.kala	1	0.2			
gg.ru	1	0.2			
halley.ee	1	0.2			
hardrockclub	1	0.2			
hinnavaatlus	1	0.2			

Tabel 20. Sageduselt teine kasutatud koduleht

	Vastanute arv	Vastanute osakaal (%)			
			hansa	1	0.2
			hei.ee	1	0.2
rate.ee	97	16.2	hip	1	0.2
hot.ee	88	14.7	hiphop	1	0.2
neti.ee	80	13.3	hotmail.ee	1	0.2
google.com	37	6.2	hv	1	0.2
uno	21	3.5	imbd	1	0.2
msn	20	3.4	info.ee	1	0.2
mail	15	2.5	ircnet.ee	1	0.2
delfi	14	2.3	jackass	1	0.2
hotmail.com	12	2.0	kavor	1	0.2
everyday	11	1.9	kivilinna kool	1	0.2
businessia	7	1.2	kooli lehekülg	1	0.2
jippii	6	1.0	kuldnebors	1	0.2
businessia.com	3	0.5	kuldnebörs.ee	1	0.2
everyday.ee	3	0.5	lemmik	1	0.2
mail.ru	3	0.5	loodus.ru	1	0.2
miksike.ee	3	0.5	mail.ee	1	0.2
yahoo	3	0.5	marice	1	0.2
auto24	2	0.3	metal.ee	1	0.2
everyday.com	2	0.3	microsoft	1	0.2
inff	2	0.3	mobile	1	0.2
miniclip.com	2	0.3	mobinet	1	0.2
newgrounds	2	0.3	modell	1	0.2
ok	2	0.3	nativeamericans	1	0.2
postimees	2	0.3	nba	1	0.2
rambler.ru	2	0.3	NEOWIN	1	0.2
soccernet	2	0.3	newgames.com	1	0.2
tehnika	2	0.3	pilt	1	0.2
yandex.ru	2	0.3	pilt.ee	1	0.2
aare.pri	1	0.2	politsei.org	1	0.2
ajaviide	1	0.2	portal.hot.ee	1	0.2
allstar	1	0.2	premierleague	1	0.2
amor	1	0.2	prokofiev.ru	1	0.2
annelinn.edu.ee	1	0.2	rallifoorum	1	0.2
business	1	0.2	ramber	1	0.2
cartoonnet.com,	1	0.2	ratemycock	1	0.2
ciabase.com	1	0.2	rotten	1	0.2
crime	1	0.2	runescape.com	1	0.2
dnbargna.ee	1	0.2	sexer	1	0.2
domination.ee/ndex.h			sportnet	1	0.2
tml	1	0.2	sporttrucks	1	0.2
dragon	1	0.2	streetrace	1	0.2
e-post	1	0.2	superkind	1	0.2
eesti päevaleht	1	0.2	swb.ee	1	0.2
email.ee	1	0.2	talk.ee	1	0.2
escu	1	0.2	tamme.tart	1	0.2
footballbadgers	1	0.2	tamme.tartu	1	0.2

tartu	1	0.2	xxx	1	0.2
thesoloclam	1	0.2	yendex.ru	1	0.2
tmk.edu.ee	1	0.2	?	2	0.3
tuning.cl.ee	1	0.2	Vastamata	79	13.2
uepa.com	1	0.2	Total	600	100.0
velodroom	1	0.2			
worldrallynews.com	1	0.2			

Tabel 21. Sageduselt kolmas kasutatud koduleht

Sageduselt kasutatud koduleht	kolmas Vastanute arv	Vastanute osakaal (%)			
neti.ee	72	12.0	bizzare.kiev.ua	1	0.2
hot.ee	53	8.9	bolt	1	0.2
rate	35	5.8	buum	1	0.2
delfi	19	3.2	cockforum	1	0.2
google	18	3.0	crackfind	1	0.2
uno	18	3.0	daoehka.ru	1	0.2
hotmail	16	2.7	datanet.com	1	0.2
everyday	15	2.5	dc-ice	1	0.2
jippii	12	2.0	digitalimported	1	0.2
mail	12	2.0	divx.ee	1	0.2
msn	11	1.8	djstore	1	0.2
ok	6	1.0	downloads	1	0.2
crime	5	0.8	e-mail	1	0.2
mail.ru	5	0.8	ebo.ee/kool	1	0.2
yandex.ru	5	0.8	ehh.ee	1	0.2
mail.ee	4	0.7	ehm	1	0.2
miksike	4	0.7	eminem	1	0.2
rate.ee	4	0.7	escu	1	0.2
businessia	3	0.5	esport	1	0.2
delfi.ee	3	0.5	etu.ee	1	0.2
jippii.ee	3	0.5	eurosport	1	0.2
pilt	3	0.5	everyday.ee	1	0.2
yahoo	3	0.5	filelist	1	0.2
businessia.com	2	0.3	flashkit	1	0.2
carrating	2	0.3	flirt	1	0.2
download	2	0.3	folk.ee	1	0.2
email	2	0.3	foorumid	1	0.2
google.com	2	0.3	GAMERSHELL	1	0.2
hotmail.com	2	0.3	games.com	1	0.2
miniclip	2	0.3	gunbound	1	0.2
miniclip.com	2	0.3	halley superstar.com	1	0.2
modell.ee	2	0.3	halley suprstaar.com	1	0.2
neopets.com	2	0.3	hookedontronics	1	0.2
ok.ee	2	0.3	hottopic	1	0.2
sportnet	2	0.3	ilm	1	0.2
sunsite	2	0.3	jagex.com	1	0.2
tamme.tartu	2	0.3	kbors	1	0.2
?	1	0.2	kooli koduleht	1	0.2
1182.ee	1	0.2	koolielu	1	0.2
3dnews.ru	1	0.2	ladarallyteam.tk	1	0.2
altavista.com	1	0.2	lentra.ru	1	0.2
bangalinet	1	0.2	letternet	1	0.2
bikers	1	0.2	manutd.com	1	0.2
			meil.ee	1	0.2
			merkuur-juunior.tk	1	0.2
			monis.ch	1	0.2

msn.com	1	0.2	skate	1	0.2
muusika	1	0.2	sl õhtuleht	1	0.2
net.emt.ee	1	0.2	soov	1	0.2
neti.ee	1	0.2	streetrace	1	0.2
newgrounds	1	0.2	subclub.future	1	0.2
noored.info	1	0.2	tartu	1	0.2
officialblue	1	0.2	tetatet	1	0.2
otkritki.ru	1	0.2	torufoorum	1	0.2
otsimootor	1	0.2	tuning.cl.ee	1	0.2
panemind	1	0.2	tuningcars.com	1	0.2
pilt.ee	1	0.2	uefa	1	0.2
postimees	1	0.2	unet	1	0.2
rambler.com	1	0.2	uno.ee	1	0.2
rambler.ru	1	0.2	veenus	1	0.2
ratten.com	1	0.2	wizards	1	0.2
rullest	1	0.2	zombo	1	0.2
runehq.com	1	0.2	zone	1	0.2
runescape	1	0.2	zone.ee/annelinna	1	0.2
runescape.com	1	0.2	zone.ee/ehpk	1	0.2
salem/ee/foorum	1	0.2	Vastamata	149	24.9
serials	1	0.2	Total	600	100.0
serials.com	1	0.2			
sharereactor.ru	1	0.2			

LISA 2. VASTANUTE HUVIALAD

Tabel 22. Esimeseks peetud huviala, n=600

Esimene huviala	Vastanute				
	arv	osakaal			
jalgpall	53	8.8	trennid	2	0.3
korvpall	45	7.5	uisutamine	2	0.3
võrkpall	42	7.0	vehklemine	2	0.3
tantsimine	36	6.0	võistlustants	2	0.3
aeroobika	26	4.3	akrobaatika	1	0.2
ujumine	21	3.5	arvutid	1	0.2
tennis	18	3.0	arvutiring	1	0.2
laulmine	14	2.3	astronoomiaring	1	0.2
ratsutamine	14	2.3	autosport	1	0.2
sulgpall	13	2.2	bänd	1	0.2
jõusaal	11	1.8	ehitamine	1	0.2
kergejõustik	10	1.7	ei tegele millegagi	1	0.2
rattasõit	9	1.5	ekstreemsport	1	0.2
kunstiring	8	1.3	ekstreemuisutamine	1	0.2
muusika	8	1.3	enesekaitse	1	0.2
karate	7	1.2	fotograafia	1	0.2
sport	7	1.2	gaidid	1	0.2
kunst	6	1.0	geograafia ring	1	0.2
trenn	5	0.8	geoloogia	1	0.2
käsitöö	4	0.7	giidi töö	1	0.2
lilleseade	4	0.7	helendavate asjade		
näitering	4	0.7	kog	1	0.2
aerutamine	3	0.5	hoki	1	0.2
arvuti	3	0.5	iluisutamine	1	0.2
breik	3	0.5	india tants	1	0.2
jalgratas	3	0.5	informaatika	1	0.2
joonistamine	3	0.5	inglise keel	1	0.2
judo	3	0.5	jäähoki	1	0.2
kickbox	3	0.5	jallgpall	1	0.2
kodundus	3	0.5	jooga	1	0.2
kunstikool	3	0.5	joonestamine	1	0.2
lumelaud	3	0.5	käimine	1	0.2
maadlus	3	0.5	karatee	1	0.2
muusikakool	3	0.5	kardiring	1	0.2
programmeerimine	3	0.5	kardisõit	1	0.2
võimlemine	3	0.5	keelekursus	1	0.2
ballett	2	0.3	kick-boxing	1	0.2
iluvõimlemine	2	0.3	kitarr	1	0.2
jooksmine	2	0.3	klaver	1	0.2
laskesport	2	0.3	klubid	1	0.2
laskmine	2	0.3	kõhutants	1	0.2
laulukoor	2	0.3	kokandus	1	0.2
moekool	2	0.3	Kunstikool	1	0.2
näitlemine	2	0.3	laagrid	1	0.2
peod	2	0.3	laevamudelilinn	1	0.2
poks	2	0.3	lasketiir	1	0.2
rulluisutamine	2	0.3	lastekoor	1	0.2
showtants	2	0.3	lennukool	1	0.2
			loovtööd	1	0.2
			male	1	0.2

matemaatika	1	0.2	shaping	1	0.2
matkaklubi	1	0.2	skate	1	0.2
militaarõpe	1	0.2	sõitmine	1	0.2
moodne viievõistlus	1	0.2	solfedzo	1	0.2
mootorrattad	1	0.2	sõudmine	1	0.2
mudellend	1	0.2	sportimine	1	0.2
mudellennunus	1	0.2	squash	1	0.2
nabatants	1	0.2	street-jazz	1	0.2
noortekeskus	1	0.2	suusatamine	1	0.2
õpilasesindus	1	0.2	tantsutrenn	1	0.2
õppimine	1	0.2	teater	1	0.2
patuudi hüpped	1	0.2	tööõpetus	1	0.2
peotants	1	0.2	torupill	1	0.2
pill	1	0.2	tsirkus	1	0.2
pilli õppimine	1	0.2	vahest auto		
poksimine	1	0.2	keretöödega	1	0.2
purjetamine	1	0.2	väitlemine	1	0.2
puudub	1	0.2	vesiaeroobika	1	0.2
puutöö	1	0.2	vibust laskmine	1	0.2
ralli	1	0.2	võitlus	1	0.2
rattaralli	1	0.2	võrkpall1	1	0.2
ringid	1	0.2	zoloogia	1	0.2
rootsi keel	1	0.2	Vastamata	70	11.7
saalihoki	1	0.2	Kokku	600	100.0
saksofon	1	0.2			

Tabel 23. Teiseks peetud huviala, n=600

Teine huviala	Vastanute arv	Vastanute osakaal			
korvpall	42	7.0	piljard	2	0.3
jalgpall	33	5.5	rahvastepall	2	0.3
ujumine	31	5.2	rattasõit	2	0.3
võrkpall	25	4.2	suusatamine	2	0.3
aeroobika	20	3.3	???	1	0.2
tantsimine	19	3.2	arvutiring	1	0.2
tennis	13	2.2	arvutiga	1	0.2
kergejõustik	12	2.0	arvutigraafika	1	0.2
laulmine	12	2.0	arvutimängud	1	0.2
ratsutamine	11	1.8	arvutitöö	1	0.2
sport	10	1.7	astronoomia	1	0.2
jõusaal	8	1.3	autondus	1	0.2
karate	8	1.3	bioloogia	1	0.2
kunstiring	7	1.2	boks	1	0.2
käsitöö	6	1.0	bowling	1	0.2
sulgpall	6	1.0	breik	1	0.2
jooksmine	5	0.8	diskorite kool	1	0.2
arvutiring	4	0.7	dj kool	1	0.2
fotograafia	4	0.7	erapeod	1	0.2
muusika	4	0.7	flamenco	1	0.2
pidutsemine	4	0.7	folkloor	1	0.2
trenn	4	0.7	golf	1	0.2
uisutamine	4	0.7	graafika	1	0.2
judo	3	0.5	hobused	1	0.2
kunst	3	0.5	hoki	1	0.2
prantsuse keel	3	0.5	iluvõimlemine	1	0.2
purjetamine	3	0.5	indiac	1	0.2
showtants	3	0.5	indiaka	1	0.2
sportimine	3	0.5	inglise keele kursus	1	0.2
aerutamine	2	0.3	Internet	1	0.2
arvuti	2	0.3	jalgpall1	1	0.2
autosport	2	0.3	jalgrattasõit	1	0.2
infotehnoloogia	2	0.3	jalutamine	1	0.2
inglise keel	2	0.3	jooks	1	0.2
jäähoki	2	0.3	kaitseliit	1	0.2
jalgratas	2	0.3	kalastus	1	0.2
jalgrattasport	2	0.3	keele õppi	1	0.2
jooga	2	0.3	keeleõpe	1	0.2
joonistamine	2	0.3	keelteõpe	1	0.2
kick-boxing	2	0.3	kergejõustaik	1	0.2
kino	2	0.3	Kickboxing	1	0.2
klaver	2	0.3	kirjutamine	1	0.2
kõhutants	2	0.3	kitarr	1	0.2
laagrid	2	0.3	klaverimäng	1	0.2
lugemine	2	0.3	kodulehekülgede		
modellindus	2	0.3	tegemine	1	0.2
muusikakool	2	0.3	korvlapp	1	0.2
näitering	2	0.3	kunstikool	1	0.2
näitlemine	2	0.3	kursused	1	0.2
noorkotkad	2	0.3	larp	1	0.2
			lastekoor	1	0.2
			laulmi	1	0.2

laulukoor	1	0.2	rannavolle	1	0.2
lennundus	1	0.2	rattaasõit	1	0.2
lilliseade	1	0.2	ravivõimlemine	1	0.2
line-tants	1	0.2	relvaring	1	0.2
loodusmatkad	1	0.2	remondi asju	1	0.2
Loodussõpradering	1	0.2	remonditööd	1	0.2
lumelaud	1	0.2	rula	1	0.2
maadlus	1	0.2	rulluisutamine	1	0.2
majandus	1	0.2	saksofon	1	0.2
mälumäng	1	0.2	sektor	1	0.2
mataringrada	1	0.2	skate	1	0.2
minitekstiil	1	0.2	sõjamängud	1	0.2
moedisain	1	0.2	sõudmine	1	0.2
moekool	1	0.2	spordimängud	1	0.2
mõõgavõitlus	1	0.2	spordiüritused	1	0.2
muusika kogumine			squash	1	0.2
Internet	1	0.2	tai chi	1	0.2
muusika tegemine	1	0.2	trennid	1	0.2
muusikaring	1	0.2	trumm	1	0.2
NK ja kodutütred	1	0.2	tsirkusestudio	1	0.2
õmblemine	1	0.2	TÜ spordihall	1	0.2
ornitoloogia	1	0.2	vabaaeg	1	0.2
peod	1	0.2	veespordialad	1	0.2
poks	1	0.2	võimlemine	1	0.2
poksitrenn	1	0.2	võitluskunst	1	0.2
poliitika	1	0.2	võõrkeeled	ja	
purilennundus	1	0.2	kultuurid	1	0.2
rahvaste pall	1	0.2	zooloogia	1	0.2
ralli	1	0.2	Vastamata	137	22.8
rallisport	1	0.2	Kokku	600	100.0

Tabel 24. Kolmandaks peetud huviala, n=600

Kolmas huviala	Vastanute arv	Vastanute osakaal			
ujumine	28	4.7	füüsika	1	0.2
jalgpall	25	4.2	gaidid	1	0.2
korvpall	23	3.8	giidikooli	1	0.2
võrkpall	22	3.7	hängimine	1	0.2
tennis	17	2.8	huviringid	1	0.2
tantsimine	15	2.5	indiac	1	0.2
aeroobika	12	2.0	joonestamine	1	0.2
kergejõustik	10	1.7	jõud	1	0.2
ratsutamine	10	1.7	judo	1	0.2
jooksmine	8	1.3	karate	1	0.2
laulmine	8	1.3	karatee	1	0.2
kunstiring	6	1.0	käsipall	1	0.2
jõusaal	5	0.8	käsitöö	1	0.2
rattasõit	5	0.8	keeleõpe	1	0.2
kunst	4	0.7	keemia katsed	1	0.2
peod	4	0.7	keevitamine	1	0.2
sulgpall	4	0.7	kickbox	1	0.2
arvuti	3	0.5	kitarri mängimine	1	0.2
bowling	3	0.5	klaverimäng	1	0.2
laskesport	3	0.5	klubid	1	0.2
muusika	3	0.5	kodulehe		
uisutamine	3	0.5	valmistamine	1	0.2
chillimine	2	0.3	kodundus	1	0.2
inglise keel	2	0.3	kõhutants	1	0.2
jalgratas	2	0.3	kõnekunst,näitle		
jooga	2	0.3	mine	1	0.2
joonistamine	2	0.3	kontsertidel		
kick-box	2	0.3	käimine	1	0.2
kick-boxing	2	0.3	koor	1	0.2
kitarr	2	0.3	kõrgushüpe	1	0.2
lugemine	2	0.3	korvpall	1	0.2
näitering	2	0.3	laagrid	1	0.2
nuputamine	2	0.3	lapsehoidmine	1	0.2
õppimine	2	0.3	latiinotants	1	0.2
skate	2	0.3	lauatennis	1	0.2
teater	2	0.3	laulukoor	1	0.2
võistlustants	2	0.3	laulustuudio	1	0.2
aerutamine	1	0.2	lilleseade	1	0.2
aktsiakaubandus	1	0.2	line tants	1	0.2
aroobika	1	0.2	logelemine	1	0.2
arvutiga			maamajandus	1	0.2
töötamine	1	0.2	mängud	1	0.2
arvutiring	1	0.2	meelelahutus	1	0.2
autokool	1	0.2	motokross	1	0.2
autokursusel	1	0.2	mudilaskoor	1	0.2
autosõit	1	0.2	muusika riista		
bioloogia	1	0.2	mängimine	1	0.2
dj kool	1	0.2	muusikakool	1	0.2
džuudo	1	0.2	näitused	1	0.2
ettevõtlus	1	0.2	narko	1	0.2
			NK koosolekud	1	0.2
			õmblemine	1	0.2
			pallimängud	1	0.2

pere+kool	1	0.2	suusatamine	1	0.2
pesapall	1	0.2	tahnika	1	0.2
pidu	1	0.2	tants	1	0.2
pidutsemine	1	0.2	tantsuring	1	0.2
pillimäng	1	0.2	tasuta üritused	1	0.2
prantsuse keel	1	0.2	tehnika	1	0.2
puhta südame			TEN	1	0.2
ring	1	0.2	tööõpetus	1	0.2
rahvastepall	1	0.2	trenn	1	0.2
rattasport	1	0.2	turismiring	1	0.2
ringid	1	0.2	uusikakoo	1	0.2
rulluisutamine	1	0.2	väitlemine	1	0.2
seltskonnaürituse			võimlemine	1	0.2
d	1	0.2	võitluskunst	1	0.2
Shai-tants	1	0.2	Vastamata	256	42.7
shaping	1	0.2	Kokku	600	100.0
showtants	1	0.2			
soppamine	1	0.2			
sport	1	0.2			
squash	1	0.2			